

Research Paper

From Aspiration to Transformation: Causes and Consequences of Athlete Migration

* Milad Poladgar¹

1. PhD Candidate in Sports Sociology, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran.

Received:
1 Apr 2025

Accepted:
3 Jun 2025

Available Online:
9 Jul 2025

Keywords:

Athlete Migration,
Factors Influencing
Athlete Migration,
Consequences of
Sports Migration,
Cultural and
Psychological
Challenges

ABSTRACT:

Introduction: Athletes migrate in pursuit of better financial conditions, advanced infrastructure, and more favorable competitive opportunities, as well as to escape socio-political constraints. This trend is particularly evident in Iran, given the structural challenges faced by the sports sector, and calls for a comprehensive and strategic examination.

Methods: This study employed a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative research. In the qualitative phase, content analysis of library and documentary sources was conducted. In the quantitative phase, field data were collected through a structured questionnaire administered to athletes, coaches, and sports managers, and analyzed using SPSS software. The integration of these two approaches enabled a comprehensive and detailed examination of various dimensions of athlete migration.

Results: The results indicated that the primary reasons for athlete migration include economic factors (higher wages and professional contracts), professional factors (better infrastructure and training and competitive opportunities), and socio-political factors (discrimination and instability). Migrant athletes face challenges such as cultural incompatibility, psychological pressures, and identity issues. Moreover, migration leads to a decline in competitive capacity and a brain drain for the country of origin, while the host country benefits from enhanced sports performance and strengthened cultural interactions.

Conclusion: Athlete migration is a complex and multidimensional process that can be analyzed through the lenses of Structural Inequality Theory, Human Capital Theory, and Cultural Globalization Theory. This phenomenon provides opportunities for professional growth and cultural exchange, yet if mismanaged, it can lead to the erosion of the sporting capacity of origin countries. Targeted policymaking and comprehensive legal, psychological, and cultural support are essential for optimal management, transforming athlete migration into an opportunity for advancing global sports and cultural development.

* Corresponding Author: Mohammad Poladgar

E-mail: mohamadpoladgar@gmail.com

مقاله پژوهشی:

از اعتلا تا جلا؛ دلایل و پیامدهای مهاجرت ورزشکاران

*محمد پولادگر^۱

۱. دانشجوی دکترا جامعه‌شناسی ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

چکیده:

مقدمه: ورزشکاران به دنبال شرایط بهتر مالی، زیرساخت‌های پیشرفته و فرصت‌های رقابتی مطلوب‌تر، و همچنین فرار از محدودیت‌های اجتماعی-سیاسی، اقدام به مهاجرت می‌کنند. این روند به‌ویژه در ایران با توجه به چالش‌های ساختاری ورزش، نمود عینی دارد و نیازمند بررسی جامع و راهبردی است.

روش: این پژوهش از روش تحقیق ترکیبی کیفی و کمی بهره گرفته است. در بخش کیفی، تحلیل محتوای منابع کتابخانه‌ای و اسنادی انجام شد و در بخش کمی، داده‌های میدانی از طریق پرسشنامه ساخت‌یافته از ورزشکاران، مربیان و مدیران ورزشی جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل گردید. ترکیب این دو رویکرد امکان بررسی جامع و دقیق ابعاد مختلف مهاجرت ورزشکاران را فراهم ساخت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که دلایل اصلی مهاجرت ورزشکاران شامل عوامل اقتصادی (دستمزدهای بالاتر و قراردادهای حرفه‌ای)، عوامل حرفه‌ای (زیرساخت‌ها و فرصت‌های تمرینی و رقابتی بهتر) و عوامل اجتماعی-سیاسی (تبعیض و بی‌ثباتی) است. ورزشکاران مهاجر با چالش‌هایی مانند ناسازگاری فرهنگی، فشارهای روانی و مشکلات هویتی مواجه‌اند. همچنین مهاجرت برای کشور مبدأ به کاهش توان رقابتی و فرار استعدادها منجر می‌شود، در حالی که کشور مقصد از ارتقای عملکرد ورزشی و تقویت تعاملات فرهنگی بهره‌مند می‌شود.

نتیجه‌گیری: مهاجرت ورزشکاران فرایندی پیچیده و چندبعدی است که با نظریه‌های نابرابری ساختاری، سرمایه انسانی و جهانی‌شدن فرهنگ قابل تحلیل است. این پدیده هم فرصت‌های رشد حرفه‌ای و تعاملات فرهنگی را فراهم می‌کند و هم در صورت مدیریت نادرست، به فرسایش توان ورزشی کشورهای مبدأ منجر می‌شود. سیاست‌گذاری هدفمند و حمایت‌های حقوقی، روانی و فرهنگی برای مدیریت بهینه این پدیده ضروری است تا مهاجرت ورزشکاران به فرصتی برای ارتقاء ورزش جهانی و توسعه فرهنگی تبدیل شود.

تاریخ دریافت:

۱۲ فروردین ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۱۳ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ انتشار:

۱۷ تیر ۱۴۰۴

کلید واژه‌ها:

مهاجرت ورزشکاران،

عوامل مهاجرت،

پیامدهای مهاجرت

ورزشی، چالش‌های

فرهنگی و روانی

*نویسنده مسئول: محمد پولادگر

پست الکترونیکی: mohamadpoladgar@gmail.com

مقدمه:

مهاجرت^۱، پدیده‌ای جهانی و پیچیده است که همواره در طول تاریخ بشریت وجود داشته و با گذشت زمان، ابعاد و اشکال گوناگونی به خود گرفته است. این فرآیند، که به‌طور کلی به جابه‌جایی افراد از مکانی به مکان دیگر برای اقامت موقت یا دائم اطلاق می‌شود، می‌تواند تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی شکل بگیرد (حسینی و حسینی، ۱۳۹۸). مهاجرت به‌طور معمول با هدف دستیابی به شرایط بهتر زندگی، فرصت‌های شغلی، امکانات آموزشی یا رهایی از محدودیت‌ها و تهدیدهای گوناگون انجام می‌شود. این پدیده، نه‌تنها در بسترهای عمومی زندگی انسان‌ها بلکه در حوزه‌های تخصصی و حرفه‌ای نیز نمود پررنگی یافته است؛ از جمله در دنیای ورزش، که مهاجرت ورزشکاران به عنوان یکی از جلوه‌های مهم مهاجرت معاصر، مطرح می‌شود.

پدیده مهاجرت ورزشکاران، پوششی گسترده و روزافزون در عرصه جهانی است که بسیاری از کشورها و ورزشکاران را به اشکال گوناگون تحت‌تأثیر قرار داده است. ورزشکاران حرفه‌ای، به دلایل مختلفی همچون جستجوی فرصت‌های اقتصادی بهتر، دستیابی به زیرساخت‌های ورزشی پیشرفته‌تر، تجربه رقابت در سطح بالاتر و حتی فرار از محدودیت‌های اجتماعی یا سیاسی در کشور مبدأ، اقدام به مهاجرت می‌کنند (کارتر^۲، ۲۰۱۳). این پدیده، بیش از آنکه صرفاً یک جابه‌جایی فیزیکی باشد، بازتابی از تحولات ژرف در عرصه‌های جهانی ورزش، اقتصاد و فرهنگ است که نیازمند تحلیل‌هایی چندلایه و عمیق می‌باشد.

در ادبیات پژوهشی، مهاجرت ورزشکاران از سه منظر اصلی اقتصادی، حرفه‌ای و اجتماعی-سیاسی بررسی شده است. در بعد اقتصادی، مطالعات نشان داده‌اند که بسیاری از ورزشکاران، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، به دلیل کمبود فرصت‌های مالی و قراردادهای ضعیف در کشور خود، جذب لیگ‌ها و باشگاه‌های ثروتمند کشورهای توسعه‌یافته می‌شوند (آنگروه و آگرگارد^۳، ۲۰۲۱). به‌طور خاص، کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی، با ارائه پیشنهادهای مالی وسوسه‌کننده و امکانات رفاهی مناسب، توانسته‌اند حجم بالایی از

استعدادهای ورزشی جهان را به خود جذب کنند. همین امر منجر به نوعی "فرار مغزها"^۴ در ورزش شده است؛ پدیده‌ای که در آن، کشور مبدأ نه‌تنها سرمایه انسانی خود را از دست می‌دهد، بلکه در رقابت‌های بین‌المللی نیز از جایگاه پایین‌تری برخوردار می‌گردد (شاکار^۵، ۲۰۱۱). در ایران، این روند با شدت خاصی دنبال شده است. طبق مطالعات مختلف، ورزشکاران ایرانی، به دلایل متعددی نظیر ضعف زیرساخت‌های ورزشی، محدودیت‌های مالی، نبود امنیت شغلی، تبعیض‌های اجتماعی و فرهنگی، و نداشتن چشم‌انداز حرفه‌ای روشن، تصمیم به مهاجرت می‌گیرند (معین، ۱۳۹۷؛ خانی و حسن‌زاده، ۱۳۹۹). در واقع، مهاجرت ورزشکاران ایرانی، بازتابی از چالش‌های عمیق ساختاری در نظام ورزش کشور است؛ چالش‌هایی که در بسیاری از مواقع به از دست رفتن استعدادهای برتر و کاهش افتخارات بین‌المللی ختم می‌شود.

در حوزه حرفه‌ای، یکی از اصلی‌ترین انگیزه‌های مهاجرت ورزشکاران، دسترسی به محیط‌های تمرینی و رقابتی با کیفیت بالاتر است. کشورهای مقصد، با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مدرن، مربیان بین‌المللی و سیستم‌های تمرینی علمی، شرایطی را فراهم می‌کنند که برای ورزشکاران کشورهای مبدأ، آرمانی تلقی می‌شود (مهدوی‌پور، ۱۳۹۸). همچنین، رقابت در لیگ‌های معتبر جهانی، نه‌تنها به ارتقای سطح فنی ورزشکار منجر می‌شود، بلکه جایگاه اجتماعی و رسانه‌ای او را نیز به‌شدت ارتقا می‌دهد. برای بسیاری از ورزشکاران، مهاجرت به معنای عبور از مرزهای محدود حرفه‌ای و ورود به دنیایی پر از فرصت‌های جدید است.

از منظر اجتماعی-سیاسی، مهاجرت ورزشکاران اغلب در واکنش به بی‌ثباتی سیاسی، تبعیض‌های جنسیتی یا قومی، سانسور فرهنگی و سایر محدودیت‌های اجتماعی صورت می‌گیرد. در ایران، به‌ویژه در میان ورزشکاران زن، اقلیت‌های مذهبی و قومی، یا افرادی با سبک زندگی خاص، فشارهای اجتماعی و نبود فضای باز فرهنگی، عاملی مؤثر در تصمیم به مهاجرت بوده است (سهرابی و پوراحمد، ۱۳۹۷؛ یوسف‌پور و آریان‌پور، ۱۳۹۶). در این شرایط، مهاجرت نه‌تنها یک انتخاب حرفه‌ای،

4. Brain Drain

5. Shachar, A

1. Migration

2. Carter, T. F

3. Ungruhe, C., & Agergaard, S

انسانی و اجتماعی است که نیازمند توجه سیاست‌گذاران، پژوهشگران و فعالان این حوزه می‌باشد.

در مجموع، می‌توان گفت که مهاجرت ورزشکاران، همچون بسیاری از اشکال دیگر مهاجرت، پدیده‌ای است که در بستری از نیازها، محدودیت‌ها و فرصت‌ها شکل می‌گیرد. این مهاجرت‌ها، اگرچه برای فرد ورزشکار ممکن است نویدبخش رشد و پیشرفت باشند، اما در سطح کلان، بدون وجود سیاست‌ها و حمایت‌های مناسب، می‌توانند به فرسایش منابع انسانی و اختلال در نظام ورزش کشور مبدأ بینجامند. به همین دلیل، پرداختن به این موضوع از منظر علمی و راهبردی، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

در این مقاله، تلاش می‌شود تا ضمن بررسی دلایل اصلی مهاجرت ورزشکاران، پیامدهای این پدیده از ابعاد مختلف مورد تحلیل قرار گیرد. همچنین تأثیرات مثبت و منفی آن بر ورزش جهانی و تعاملات فرهنگی-اجتماعی میان کشورها بررسی خواهد شد. و پیشنهادهایی برای کاهش اثرات منفی و تقویت فرصت‌های موجود ارائه گردد.

روش:

این پژوهش با هدف بررسی جامع دلایل و پیامدهای مهاجرت ورزشکاران، از روش تحقیق ترکیبی^۲ بهره گرفته است که شامل دو رویکرد مکمل کیفی و کمی می‌باشد. استفاده از این روش، به پژوهشگر امکان داده است تا ابعاد نظری، تجربی و تحلیلی موضوع را با دقت بیشتری مورد بررسی قرار دهد. در بخش کیفی، تحلیل محتوای منابع کتابخانه‌ای و اسنادی مورد استفاده قرار گرفته و در بخش کمی، از روش پیمایشی مبتنی بر پرسشنامه برای گردآوری داده‌های میدانی بهره‌گیری شده است. ترکیب این دو رویکرد، امکان شناخت عمیق‌تری از متغیرهای مرتبط با مهاجرت ورزشکاران را فراهم کرده و موجب تقویت اعتبار و جامعیت نتایج پژوهش شده است.

جامعه آماری این پژوهش شامل ورزشکاران، مربیان و مدیرانی بود که تجربه مستقیم یا غیرمستقیم با پدیده مهاجرت ورزشی داشته‌اند. برای انتخاب نمونه‌ها، از روش **نمونه‌گیری هدفمند** استفاده شد تا افراد مرتبط با موضوع تحقیق، در فرایند پاسخ‌گویی مشارکت کنند. در نهایت،

بلکه یک واکنش اجتماعی برای جستجوی آزادی و تحقق فردی تلقی می‌شود.

پیامدهای مهاجرت ورزشکاران نیز گستره‌ای وسیع را دربرمی‌گیرد. از سویی، کشورهای میزبان از طریق جذب استعدادهای ورزشی بین‌المللی، عملکرد تیم‌های ورزشی خود را بهبود می‌بخشند و همچنین به توسعه تعاملات فرهنگی و بین‌المللی یاری می‌رسانند (شینکه^۱، ۲۰۱۱). حضور ورزشکاران مهاجر در میادین ورزشی، می‌تواند به عنوان عاملی برای نزدیکی فرهنگی میان ملت‌ها عمل کند. از سوی دیگر، این مهاجرت‌ها، کشور مبدأ را با چالش‌هایی چون کاهش سرمایه انسانی، افت جایگاه بین‌المللی و کاهش انگیزه جوانان برای ورود به عرصه ورزش مواجه می‌کند (فریدونی و افشار، ۱۴۰۰).

مهاجرت ورزشکاران، علاوه بر اثرات اقتصادی و اجتماعی، تبعات روان‌شناختی نیز دارد. بسیاری از مهاجران ورزشی، پس از ترک وطن، با مشکلاتی نظیر احساس بی‌هویتی، فشارهای روانی، اضطراب، و دشواری در سازگاری فرهنگی مواجه می‌شوند (محمدی و نجفی، ۱۳۹۷؛ علی‌نژاد و سعادت، ۱۳۹۸). به‌ویژه در مورد ورزشکاران جوان یا آن‌هایی که بدون همراهی خانواده مهاجرت می‌کنند، این فشارها می‌تواند به افت عملکرد و مشکلات جدی روانی منجر شود. این مسئله نشان‌دهنده نیاز جدی به ارائه خدمات حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران مهاجر است. از منظر حقوقی، فقدان قوانین شفاف و حمایتی در کشورهایی مانند ایران، باعث می‌شود ورزشکاران مهاجر پس از ترک کشور، با مشکلات متعدد قانونی از جمله عدم بهره‌مندی از حقوق قراردادی، مشکلات اقامت و عدم حمایت‌های بین‌المللی مواجه شوند (کریم‌زاده و ملکی، ۱۳۹۶؛ آقایی و کیانی، ۱۳۹۹). این خلأ حقوقی، یکی دیگر از چالش‌های ساختاری است که مهاجرت ورزشکاران را به مسئله‌ای بغرنج در سطح ملی و بین‌المللی تبدیل کرده است.

بنابراین، مهاجرت ورزشکاران، پدیده‌ای چندبعدی و پرچالش است که در تعامل میان ساختارهای کلان اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور مبدأ و مقصد شکل می‌گیرد. در ایران، این پدیده به‌ویژه در سال‌های اخیر، به شکلی محسوس و در سطح گسترده‌ای رخ داده و پیامدهای آن در تمامی ابعاد ورزش ملی قابل مشاهده است. مهاجرت ورزشکاران، نه‌تنها مسئله‌ای ورزشی، بلکه موضوعی استراتژیک در حوزه توسعه

^۱. Schinke, R. J

^۲. Mixed Methods

تحلیل‌ها به شناسایی روابط میان متغیرهای جمعیت‌شناختی و متغیرهای اصلی تحقیق (دلایل و پیامدهای مهاجرت) منجر شد. ترکیب داده‌های کیفی و کمی به پژوهشگر این امکان را داد تا ضمن استفاده از یافته‌های نظری موجود در ادبیات، به داده‌های میدانی تازه و واقع‌گرایانه نیز دست یافته و در نتیجه، تحلیلی جامع، مستند و چندبعدی از پدیده مهاجرت ورزشکاران ارائه دهد.

یافته‌ها:

یافته‌های این تحقیق، حاصل از تحلیل داده‌های مطالعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه‌های میدانی، به سه محور اصلی در رابطه با پدیده مهاجرت ورزشکاران اشاره دارد: دلایل مهاجرت، چالش‌های پیش روی ورزشکاران مهاجر، و پیامدهای این پدیده برای کشور مبدأ و مقصد.

۱. دلایل مهاجرت ورزشکاران:

تحلیل‌ها نشان داد که مهم‌ترین محرک‌های مهاجرت ورزشکاران در دو حوزه اصلی قرار دارند:

عوامل اقتصادی: نظیر دستمزدهای بالاتر، امکانات مالی گسترده، و قراردادهای حرفه‌ای جذاب، که اغلب توسط کشورهای توسعه‌یافته ارائه می‌شوند.

عوامل حرفه‌ای: از جمله زیرساخت‌های پیشرفته، امکانات تمرینی مدرن، کیفیت بالای رقابت‌ها و فرصت‌های بین‌المللی.

همچنین، **عوامل اجتماعی-سیاسی** مانند تبعیض‌های قومی یا جنسیتی، بی‌ثباتی سیاسی و فقدان آزادی‌های فردی در کشور مبدأ نیز به‌عنوان عوامل ثانویه ولی مؤثر در تصمیم مهاجرت نقش ایفا می‌کنند.

۲. چالش‌های ورزشکاران مهاجر:

ورزشکارانی که به کشورهای دیگر مهاجرت می‌کنند، با چالش‌های مختلفی مواجه‌اند که شامل موارد زیر می‌شود: ناسازگاری فرهنگی و زبانی با محیط جدید/ فشارهای اجتماعی، از جمله انتقاد نسبت به وفاداری ملی/ مشکلات هویتی و روانی ناشی از جابه‌جایی و عدم تعلق

۳. پیامدهای مهاجرت ورزشکاران:

مهاجرت ورزشکاران پیامدهایی دوگانه دارد: برای کشور مبدأ: کاهش توان رقابتی در میادین بین‌المللی، از دست رفتن استعدادها و نخبه و تضعیف روند توسعه ورزش حرفه‌ای

تعداد ۱۰۰ پرسشنامه تکمیل‌شده گردآوری و وارد مرحله تحلیل آماری گردید.

ابزار گردآوری داده‌ها:

الف. منابع کتابخانه‌ای و اسنادی: در مرحله نخست، برای گردآوری داده‌های نظری و پیشینه تحقیق، از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است. منابع مورد مطالعه شامل مقالات علمی منتشرشده در پایگاه‌های داده معتبری مانند Google Scholar، Scopus و PubMed، کتب تخصصی، پایان‌نامه‌های مرتبط، و گزارش‌های رسمی سازمان‌های ورزشی بین‌المللی بوده‌اند. این بخش از داده‌ها به شناسایی مفاهیم بنیادین، مدل‌های نظری و عوامل مؤثر بر مهاجرت ورزشکاران کمک کرده و مبنایی برای طراحی بخش میدانی تحقیق فراهم ساخته است.

الف. پرسشنامه پیمایشی: در مرحله دوم، از ابزار پرسشنامه برای جمع‌آوری داده‌های میدانی استفاده شد. این پرسشنامه به صورت ساخت‌یافته طراحی شده و شامل دو بخش اصلی بوده است: **بخش اول** سؤالات جمعیت‌شناختی شامل متغیرهایی مانند سن، جنسیت، رشته ورزشی، کشور مبدأ و مقصد و **بخش دوم** سؤالات تخصصی درباره دلایل مهاجرت، چالش‌های پیش‌رو، و پیامدهای مهاجرت برای ورزشکاران. پرسشنامه‌ها به‌صورت الکترونیکی از طریق پلتفرم‌های آنلاین به جامعه هدف (ورزشکاران، مربیان، مدیران ورزشی) ارسال گردید. به‌منظور افزایش روایی ابزار تحقیق، پیش از توزیع نهایی، پرسشنامه توسط چند تن از خبرگان و متخصصان حوزه ورزش مورد ارزیابی قرار گرفته و اصلاحات لازم بر اساس بازخوردهای آن‌ها اعمال شد.

روش تحلیل داده‌ها:

داده‌های گردآوری‌شده از دو بخش کیفی و کمی به‌طور مجزا و مکمل مورد تحلیل قرار گرفتند:

تحلیل کیفی: داده‌های حاصل از منابع کتابخانه‌ای با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی سازمان‌دهی و تفسیر شدند. این تحلیل به استخراج مضامین کلیدی و دسته‌بندی دلایل و پیامدهای مهاجرت ورزشکاران کمک کرد.

تحلیل کمی: داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها وارد نرم‌افزار آماری SPSS شده و با استفاده از آزمون‌های آماری مناسب (نظیر آزمون‌های همبستگی، توصیفی و استنباطی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. این

برای کشور مقصد: بهره‌مندی از نیروی انسانی متخصص، ارتقاء عملکرد ورزشی، و تقویت تعاملات فرهنگی.

پیشنهادهای:

۱. تقویت زیرساخت‌ها در کشورهای مبدأ برای کاهش تمایل به مهاجرت
 ۲. برنامه‌های بازگشت و انتقال دانش برای استفاده از تجربه ورزشکاران مهاجر
 ۳. تدوین چارچوب‌های بین‌المللی جهت توزیع عادلانه منابع و فرصت‌ها
 ۴. حمایت روانی و فرهنگی از ورزشکاران مهاجر در کشورهای میزبان
 ۵. نظارت بر قراردادهای ورزشی برای جلوگیری از استثمار و تضمین حقوق ورزشکاران
 ۶. ترویج تبادلات فرهنگی با استفاده از ظرفیت مهاجرت
 ۷. انجام تحقیقات بیشتر درباره تأثیرات بلندمدت مهاجرت بر نظام‌های ورزشی
- در نهایت، با نگاه هوشمندانه و چندسطحی به پدیده مهاجرت ورزشی، می‌توان از آن به‌عنوان فرصتی برای ارتقاء ورزش جهانی و توسعه فرهنگی استفاده کرد، نه صرفاً یک تهدید برای کشور مبدأ

ملاحظات اخلاقی:

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش:

تمامی اصول اخلاقی در این پژوهش رعایت شده است.

حامی مالی:

این تحقیق هیچ گونه کمک مالی از سازمان، ارگان یا دانشگاهی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان:

تمامی نویسندگان در تمامی مراحل مشارکت داشتند.

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان تعارض منافع ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری:

پدیده مهاجرت ورزشکاران یکی از نمودهای برجسته جهانی شدن ورزش است که در ادبیات علمی، در چارچوب نظریاتی چون نظریه نابرابری ساختاری، نظریه سرمایه انسانی، و جهانی‌شدن فرهنگ قابل تحلیل است.

مطابق با نظریه نابرابری ساختاری^۱، جریان مهاجرت از کشورهای دارای منابع محدود به کشورهایی با ساختار اقتصادی و سازمانی قوی‌تر صورت می‌گیرد. یافته‌های این پژوهش نیز نشان داد که کشورهای توسعه‌یافته با ارائه مشوق‌های مالی و حرفه‌ای، نقش مغناطیسی در جذب استعدادهای ورزشی ایفا می‌کنند (ماسی^۲، ۲۰۰۷).

در چارچوب نظریه سرمایه انسانی^۳، ورزشکاران به عنوان افرادی با سرمایه فیزیکی و حرفه‌ای بالا، مهاجرت را به‌منظور بهبود بازدهی سرمایه خود انتخاب می‌کنند. این تحلیل با یافته‌های تحقیق در زمینه دلایل اقتصادی و حرفه‌ای مهاجرت همخوانی دارد (بکر^۴، ۱۹۹۳).

همچنین، نظریه جهانی‌شدن فرهنگ^۵ نیز بر این نکته تأکید دارد که جابه‌جایی ورزشکاران نه تنها بعد اقتصادی دارد، بلکه به انتقال ارزش‌ها، سبک زندگی و تعامل فرهنگی نیز منجر می‌شود؛ موضوعی که در یافته‌ها نیز به آن اشاره شد (تاملینسون^۶، ۱۹۹۹).

به‌طور کلی نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مهاجرت ورزشکاران فرآیندی چندبعدی، پیچیده و در حال گسترش است که نیازمند نگاهی دقیق، سیاست‌گذاری هدفمند، و درک عمیق از ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آن است. این پدیده نه تنها پیامدهای ملموسی بر ساختار ورزشی کشورها دارد، بلکه بر روابط بین‌المللی، ادراکات فرهنگی و مفهوم هویت ملی نیز تأثیرگذار است.

در عین حال که مهاجرت می‌تواند فرصتی برای رشد حرفه‌ای ورزشکاران و ارتقاء سطح ورزش جهانی باشد، اما اگر به درستی مدیریت نشود، منجر به فرسایش توان ورزشی کشور مبدأ و نابرابری در فرصت‌ها خواهد شد.

4. Becker, G. S

5. Cultural Globalization Theory

6. Tomlinson, J

1. Structural Inequality Theory

2. Massey, D. S

3. Human Capital Theory

References:

- Bagheri, H., Ghavamsafat, M., & Haseli, G. (2019). Identification and prioritization of factors affecting elite athlete migration in Iran. *Human Resource Management in Sport*, 6(2), 257-276. <https://doi.org/10.22044/shm.2019.7698.1858>
- Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education* (3rd ed.). University of Chicago Press
- Carter, T. F. (2013). Re-placing sport migrants: Moving beyond the institutional structures informing international sport migration. *International Review for the Sociology of Sport*, 48(1), 66-82.
- Hosseini, Z., Henry, H., & Ghafoori, F. (2020). Developing a model of factors influencing elite athlete migration in Iran. *Organizational Behavior Management Studies in Sport*, 7(1), 95-109. <https://doi.org/10.30473/fmss.2020.52095.2104>
- Massey, D. S. (2007). *Categorically unequal: The American stratification system*. Russell Sage Foundation.
- Moradi Sharaf Heshmatollah, Shabani Bahar Gholamreza, Majidi Parast Masoumeh, & Erfani Nasrollah. (2022). Presenting a model of elite athlete migration tendency in the Islamic Republic of Iran based on grounded theory. *New Approaches in Sport Management*, 10(36), 63-79.
- Moradi Sharaf Heshmatollah, Shabani Bahar Gholamreza, Majidi Parast Masoumeh, & Erfani Nasrollah. (2023). Designing a structural model of factors influencing migration tendency of national team athletes in the Islamic Republic of Iran. *Applied Research Quarterly in Sports Management*, 11(4), 117-131.
- Moradi, M., & Setari Fard, S. (2020, May 21). Analyzing athlete migration issues and proposing effective solutions. Tehran, Iran: Islamic Parliament Research Center. <https://sid.ir/paper/803084/fa>
- Schinke, R. J., Yukelson, D., Bartolacci, G., Battochio, R. C., & Johnstone, K. (2011). The challenges encountered by immigrated elite athletes. *Journal of Sport Psychology in Action*, 2(1), 10-20.
- Shachar, A. (2011). Picking winners: Olympic citizenship and the global race for talent. *Immigr. & Nat'lity L. Rev.*, 32, 523.
- Tomlinson, J. (1999). *Globalization and culture*. University of Chicago Press.
- Ungruhe, C., & Agergaard, S. (2021). Migrant athletes and the transformation of physical capital. Spatial and temporal dynamics in West African footballers' approaches to post-careers. *European Journal for Sport and Society*, 18(4), 347-364.
- Zivori Khorram, A., Yektayar, M., Yektayar, M., & Zargar, T. (2023). Explaining a model to reduce elite athlete migration based on policy acceptance. *Sociological Studies in Sport*, 1(3).